

KONFERENCJA PRZEWODNICZĄCYCH PARLAMENTÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Palma, 21-23 kwietnia 2024 r.

KONKLUZJE PREZYDENCJI

Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej (KPPUE) odbyła się w dniach 21-23 kwietnia 2024 r. w Palmie, w ramach parlamentarnego wymiaru hiszpańskiej prezydencji Unii Europejskiej w drugiej połowie 2023 r. Konferencja ta zgromadziła przewodniczących lub przedstawicieli przewodniczących parlamentów państw członkowskich UE i Parlamentu Europejskiego, krajów kandydujących do UE oraz krajów zaproszonych mających szczególne związki z UE. Konferencję zainauguował Jego Królewska Mość Król Hiszpanii, a przewodniczyli jej przewodnicząca Kongresu Deputowanych Francina Armengol oraz przewodniczący Senatu Pedro Rollan.

Przewodniczący wzięli udział w różnych sesjach roboczych i wykazali zainteresowanie kwestiami omawianymi podczas konferencji. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z art. 5 ust. 1 wytycznych sztokholmskich niektórzy mówcy nie mogą bezpośrednio wiązać się z istotnymi oświadczeniami politycznymi, a zatem nie należy ich postrzegać jako w pełni popierających wszystkie oświadczenia zawarte w niniejszych konkluzjach konferencji, które zgodnie ze zwyczajem są przyjmowane jako konkluzje prezydencji.

Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują inicjatywę przewodniczącego Kongresu Deputowanych dotyczącą zorganizowania Konferencji Kobiet Przewodniczących Parlamentów w dniu 21 kwietnia 2024 r., w następstwie zobowiązania podjętego przez Konferencję Kobiet Przewodniczących Parlamentów UE, która odbyła się w Pradze w dniach 24 i 25 kwietnia 2023 r.

I. Autonomia strategiczna Unii Europejskiej wobec nowych wyzwań dla liberalnych demokracji w dobie mediów społecznościowych i sztucznej inteligencji w zakresie polityki zagranicznej i obronnej: nielegalna inwazja Rosji na Ukrainę i konflikt na Bliskim Wschodzie

Przewodniczący

1. Podkreślają, iż w ostatnich latach Unia Europejska stanęła w obliczu wielowymiarowego kryzysu, który obnażył słabość Europy w zakresie jej zdolności do reagowania na międzynarodowe zagrożenia i konflikty.
2. Uznają za niezbędne dalsze promowanie koncepcji otwartej autonomii strategicznej Unii Europejskiej, umożliwiającej jej osiągnięcie autonomicznej zdolności reagowania na kryzysy i konflikty międzynarodowe, zarówno te, które mają miejsce na terytorium europejskim, jak i w jego sąsiedztwie, lub które mogą mieć bezpośrednie konsekwencje dla bezpieczeństwa i interesów Unii Europejskiej, przy jednoczesnym dalszym poleganiu na swoich partnerach. Mając na uwadze, że zadeklarowanym celem Unii Europejskiej jest promowanie pokoju, potwierdzają, że autonomia strategiczna pozwoli UE działać jako globalny podmiot o znaczeniu geopolitycznym, w ramach multilateralizmu i stosunków międzynarodowych.
3. Potwierdzają swoje potępienie nielegalnej agresji Rosji na Ukrainę, która stanowi rażące naruszenie prawa międzynarodowego i Karty Narodów Zjednoczonych, oraz popierają kontynuację sankcji przyjętych przez UE w odpowiedzi na rosyjską agresję i nielegalną aneksję ukraińskich obwodów: donieckiego, ługańskiego, zaporoskiego i chersońskiego, sankcji, których celem jest osłabienie bazy gospodarczej Rosji, pozbawienie jej kluczowych technologii i rynków oraz znaczne ograniczenie jej zdolności do prowadzenia wojny.
4. Z zadowoleniem przyjmują obrady drugiego szczytu parlamentarnego Międzynarodowej Platformy Krymskiej w Pradze w październiku 2023 r, zorganizowanego wspólnie przez Republikę Czeską i Ukrainę, jako narzędzia mającego na celu konsolidację międzyparlamentarnych wysiłków na rzecz wyzwolenia Krymu i Sewastopola oraz przywrócenia integralności terytorialnej Ukrainy.
5. Szanując politykę bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich, opowiadają się za kontynuacją dostarczania Ukrainie wszelkiego rodzaju wsparcia (humanitarnego, wojskowego i na rzecz odbudowy) w celu złagodzenia humanitarnych konsekwencji wojny i umożliwienia Ukrainie legalnej obrony przed rosyjskim najeźdźcą, w tym jego ciągłymi i masowymi atakami na cele cywilne z naruszeniem międzynarodowego prawa humanitarnego.
6. Oświadczają, że wspólne działania Unii Europejskiej w obliczu kryzysów spowodowanych wojną na Ukrainie, pandemią COVID-19 oraz zerwaniem łańcuchów dostaw żywności i energii, przyspieszyły refleksję na szczeblu europejskim nad potrzebą autonomii strategicznej wykraczającej poza bezpieczeństwo i obronę, w tym zmniejszenia strategicznej zależności gospodarki europejskiej od reżimów niedemokratycznych w zakresie dostaw podstawowych artykułów pierwszej potrzeby, surowców, podstawowych artykułów spożywczych, podstawowych produktów, leków i produktów technologicznych. Nauka, technologia, handel, dane i inwestycje stają się źródłami i instrumentami międzynarodowej presji politycznej. W obliczu tej rzeczywistości Unia Europejska musi wzmocnić swoją autonomię przemysłową,

rolniczą, energetyczną, finansową i technologiczną, aby nie ustanawiać nowych zależności przy jednoczesnym ograniczaniu istniejących.

7. Uznają kluczową rolę rozwoju transgranicznych połączeń energetycznych między UE a krajami sąsiadującymi w zwiększaniu strategicznej i energetycznej autonomii UE, co nie tylko zapewni dostawę energii i odporność, ale także będzie sprzyjać współpracy i solidarności.
8. Uważają, iż należy wziąć pod uwagę, że większa autonomia strategiczna musi mieć otwarty charakter i opierać się na dywersyfikacji łańcuchów dostaw i ściślejszej współpracy z innymi partnerami, promując reorganizację naszych stosunków handlowych z krajami Azji, Afryki, Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz Indo-Pacyfiku, a także zacieśnienie naszych relacji z innymi partnerami, którzy podzielają te same wartości. Strategiczna Autonomia Unii może być długoterminowa tylko wtedy, gdy partnerstwa będą zawierane z krajami dzielącymi demokratyczne wartości i zasady UE.
9. Ponadto, szanując politykę bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich, uważają, że ta strategiczna autonomia musi być rozumiana jako uzupełnienie więzi transatlantyckiej i niezbędnej współpracy między Unią Europejską a NATO, zgodnie z warunkami globalnej strategii Unii Europejskiej z 2016 r. i strategicznego kompasu przyjętego przez Unię Europejską w 2022 r. Współpraca UE-NATO powinna opierać się na zasadach inkluzywności, wzajemności, przejrzystości, wzajemnej otwartości i autonomii decyzyjnej obu organizacji.
10. Wyrażają opinię, że aby osiągnąć europejską autonomię strategiczną, konieczne jest zapewnienie odpowiednich inwestycji w zdolności wojskowe państw członkowskich, które przyczynią się do zbiorowego odstraszenia i obrony. W tym sensie, kluczowe znaczenie ma wdrożenie konkretnych inicjatyw, takich jak Stała Współpraca Strukturalna (PESCO), Skoordynowany Roczny Przegląd Obronny (CARD) lub Europejski Fundusz Obronny. Wyrażają swoje wsparcie dla reindustrializacji, promując w tym celu rozwój europejskich strategicznych gałęzi przemysłu i technologii. Takie rozwiązanie gwarantuje, że inwestycje w obronność przyczynią się również do uzyskania autonomii przemysłowej i technologicznej, co z kolei będzie miało pozytywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i zatrudnienie w państwach członkowskich UE.
11. Podkreślają, że Unia Europejska opracowała wiele rodzajów misji i operacji, które wzajemnie się uzupełniają, umożliwiając w ten sposób osiągnięcie charakterystycznego kompleksowego podejścia do zarządzania kryzysowego, które stało się znakiem rozpoznawczym europejskiej strategii, ze szczególnym naciskiem na stabilizację krajów i regionów sąsiadujących. Misje te obejmują zarówno te, które wiążą się z rozmieszczeniem sił wojskowych, jak i te, które koncentrują się na zadaniach szkoleniowych lub na budowaniu niezbędnych stabilnych struktur i zdolności, aby umożliwić słabym lub upadłym państwom samodzielną walkę z plagą terroryzmu. W tym sensie szczególnie istotny staje się cel wyznaczony przez Unię Europejską w kompasie strategicznym, jakim jest wyposażenie się we własny instrument wojskowy, umożliwiający Unii działanie w obronie bezpieczeństwa jej obywateli, jej interesów i jej wartości demokratycznych, rozwijając w tym celu zdolność szybkiego rozmieszczenia do 5000 żołnierzy w celu reagowania na różnego rodzaju kryzysy.

12. Wspólnie wzywają do natychmiastowej przerwy humanitarnej, respektowanej przez wszystkie strony, prowadzącej do trwałego i zrównoważonego zawieszenia broni w Strefie Gazy, zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa nr 2712, 2720 i 2728, oraz do szybkiego, bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do pomocy humanitarnej bezpośrednio dla potrzebującej ludności cywilnej w Strefie Gazy i poza jej terytorium, podkreślając kryzys humanitarny i niszczyielski wpływ wojny na ludność cywilną, w szczególności na kobiety, dzieci, osoby niepełnosprawne i starsze, oraz wzywają państwa członkowskie UE i kraje kandydujące do udziału w inicjatywie „Amalthia”. Potępiają wszelkie działania terrorystyczne, w tym brutalny i masowy atak Hamasu na Izrael 7 października 2023 r., i uznają prawo państwa Izrael do obrony zgodnie z prawem międzynarodowym i międzynarodowym prawem humanitarnym. Domagają się natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich zakładników, a także zapewnienia dostępu pomocy humanitarnej w celu zaspokojenia ich potrzeb medycznych i innych potrzeb humanitarnych, a ponadto żądają, aby strony wypełniły swoje zobowiązania wynikające z prawa międzynarodowego w odniesieniu do wszystkich przetrzymywanych osób, w tym wydania szczątków zakładników, którzy zostali zabici lub zmarli. Wzywają do reaktywacji izraelsko-palestyńskiego procesu pokojowego, aby wesprzeć poszukiwanie sprawiedliwego i trwałego kompleksowego dwupaństwowego rozwiązania kryzysu na Bliskim Wschodzie.
13. Uznają pilną potrzebę podjęcia zdecydowanych działań w celu skutecznego zwalczania antysemityzmu, który znacznie wzrósł w Europie od czasu ataków z 7 października 2023 r.
14. Zdecydowanie potępiają nieuzasadnione ataki Iranu na Izrael z 13 i 14 kwietnia, które stanowią bezprecedensową eskalację i poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w regionie. Wzywają Iran i jego sojuszników w regionie do powstrzymania się od dalszej eskalacji i prowokacji. Wzywają również UE do potwierdzenia swojego zaangażowania na rzecz bezpieczeństwa Izraela i deeskalacji w ścisłym kontakcie ze wszystkimi stronami.
15. Zobowiązują się do aktywnej współpracy ze Zgromadzeniem Parlamentarnym Unii dla Śródziemnomorza oraz do przyczyniania się do rozwiązywania konfliktów w regionie Morza Śródziemnego, ze szczególnym naciskiem na promowanie skutecznej współpracy w obszarze legalnej migracji, w tym umów rekrutacyjnych w krajach pochodzenia, oraz na poszukiwanie sprawiedliwego i odpowiedniego¹ rozwiązania problemu nielegalnej migracji i handlu ludźmi.
16. Z niepokojem odnotowują wzrost ekstremizmu w wielu krajach i przebudzenie autorytaryzmu.
17. Przestrzegają przed dezinformacją w mediach społecznościowych oraz ryzykiem wykorzystania nowych technologii i sztucznej inteligencji do podważania demokracji i praw człowieka oraz ograniczania podstawowych wolności, zwłaszcza wobec kobiet-polityków. Rozwijanie umiejętności korzystania z mediów i krytycznego myślenia w celu sprostania wyzwaniom związanym z fałszywymi wiadomościami i dezinformacją ma w tym względzie zasadnicze znaczenie.
18. Przestrzegają przed tendencją obywateli do pozycjonowania się w procesach wyborczych w

---

¹ Według węgierskiego Zgromadzenia Narodowego handel ludźmi wspierający nielegalną migrację jest przestępstwem i powinien być zwalczany za pomocą środków prawa karnego.

wyniku korzystania z niektórych narzędzi przez media społecznościowe. Wspierają cyfrową transformację, aby stawić czoła wyzwaniom takim jak cyberbezpieczeństwo, cyberprzestępczość, dostęp do bezpiecznej infrastruktury 5G, dezinformacja i sztuczna inteligencja. Z zadowoleniem przyjmują przyjęcie nowej ustawy o rynkach cyfrowych i aktu o usługach cyfrowych Unii Europejskiej. Wyrażają swoje poparcie dla zaangażowania Europy w międzynarodowe regulacje dotyczące sztucznej inteligencji i zachęcają ją do aktywnego uczestnictwa w rozwoju sztucznej inteligencji.

19. Podkreślają kluczową rolę odgrywaną w demokratycznym życiu Unii Europejskiej przez parlamenty narodowe i Parlament Europejski, które gwarantują legitymizację działań UE i sprawiają, że głos jej obywateli jest słyszalny; i wzywają obywateli Europy do aktywnego udziału w kształtowaniu przyszłości Europy poprzez korzystanie z prawa głosu w nadchodzących wyborach europejskich, które odbędą się w dniach 6-9 czerwca 2024 r.

II. Wzmocnienie Unii Europejskiej z perspektywy gospodarczej i społecznej: nowe zasady fiskalne Unii Europejskiej i wzmocnienie unii gospodarczej i walutowej w kontekście przyszłego rozszerzenia, praw socjalnych oraz wyzwań związanych ze środowiskiem i zmianami klimatu

Przewodniczący

20. Z zadowoleniem przyjmują jednomyślne porozumienie polityczne w sprawie reformy ram zarządzania gospodarczego Unii Europejskiej osiągnięte przez 27 państw członkowskich w grudniu 2023 r., po którym w dniu 9 lutego 2024 r. Parlament i Rada osiągnęły wstępne porozumienie w negocjacjach międzyinstytucjonalnych w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego (rozporządzenie w sprawie „elementu prewencyjnego”), poczynwszy od planowania budżetu na 2025 r, którego celem jest zapewnienie trwałej redukcji deficytu i długu, sprzyjanie opracowywaniu antycyklicznych polityk fiskalnych, ze szczególną ochroną inwestycji w czterech priorytetowych dla przyszłości Unii Europejskiej obszarach (ekologicznym, cyfrowym, społecznym i obronnym) oraz mechanizm przejściowy mający na celu zrekomensowanie wzrostu kosztów zadłużenia spowodowanego szybko rosnącymi stopami procentowymi, a także szereg dodatkowych zabezpieczeń pożyczek i inwestycji w ramach Planów Odbudowy i Zwiększania Odporności *Next Generation EU*. Zwracają uwagę, że wdrożenie porozumienia politycznego powinno służyć zwiększeniu konkurencyjności UE.
21. Uważają, że osiągnięte porozumienie zapewni krajom większą kontrolę nad tempem dostosowań, z nowymi prostszymi i zrównoważonymi zasadami fiskalnymi, dostosowanymi do rzeczywistości po pandemii, w celu zmniejszenia zadłużenia w sposób zgodny z pobudzaniem inwestycji i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.
22. Przyjmują do wiadomości, że obecnie, w kontekście unii gospodarczej i walutowej, Unia Europejska stoi przed dwoma podstawowymi wyzwaniami: ukończeniem unii bankowej i rozwojem unii rynków kapitałowych (CMU). Wśród głównych celów unii bankowej znajduje się projekt rozporządzenia i dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych oraz pakiet

dotyczący zarządzania kryzysowego i ubezpieczenia depozytów. Jeśli chodzi o CMU, wyróżniają się takie propozycje jak dyrektywa i rozporządzenie w sprawie rynków instrumentów finansowych, dyrektywa w sprawie alternatywnych funduszy inwestycyjnych, rozporządzenie i dyrektywa w sprawie infrastruktury europejskich rynków kompensacyjnych oraz pakiet strategii inwestycji detalicznych.

23. Z zadowoleniem przyjmują porozumienie osiągnięte na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 1 lutego 2024 r., opiewające na łączną kwotę 50 mld euro, w celu ustanowienia instrumentu 2024-2027 Ukraine Facility (przewidującego 33 mld euro w pożyczkach i 17 mld euro w bezzwrotnym wsparciu), pod warunkiem przeprowadzenia przez Ukrainę planu reform i inwestycji oraz utrzymania wymogów UE w zakresie mechanizmów demokratycznych, praworządności i praw człowieka².
24. Przypominają o potrzebie stworzenia nowych i rzeczywistych zasobów własnych, aby umożliwić Unii Europejskiej finansowanie jej priorytetów klimatycznych, cyfrowych i obronnych oraz wywiązanie się ze spłaty funduszu *Next Generation EU* począwszy od 2028 r., zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją Europejską.
25. Traktują proces rozszerzenia jako oparty na zasługach, który w świetle obecnych warunków „geostrategicznych” i zgodnie z Deklaracją z Granady przyczyni się do wzmocnienia naszego kontynentu i promowania pokoju, pod warunkiem spełnienia wymogów bycia częścią wspólnoty wartości opartej na poszanowaniu praworządności i rynku wewnętrznego opartego na wzajemnym zaufaniu. Z zadowoleniem przyjmują otwarcie negocjacji z Ukrainą i Mołdawią, które stanowią znaczące poparcie polityczne w trudnym kontekście agresji Rosji na Ukrainę. Potwierdzając swoje zaangażowanie w europejską perspektywę krajów Bałkanów Zachodnich, wyrażają zadowolenie z postępów poczynionych w odniesieniu do procesu akcesyjnego Bałkanów Zachodnich, który jest stopniowy, odwracalny i oparty na zasługach, jednocześnie wzywając je do podjęcia wiarygodnych i niezbędnych reform, które pozostają do przeprowadzenia. Z zadowoleniem przyjmują decyzję Rady Europejskiej z marca 2024 r. o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Bośnią i Hercegowiną oraz odnotowują, że Gruzji przyznano status kraju kandydującego pod warunkiem spełnienia szeregu zaleceń.
26. Wspierają potrzebę kontynuowania prac w nadchodzących miesiącach nad opracowaniem nowego Programu Strategicznego na lata 2024-2029, mając na uwadze proces rozszerzenia, uwzględniającego takie kwestie, jak reforma polityk UE, zarządzanie jej budżetem i niezbędne reformy instytucjonalne.
27. Uznają znaczenie gospodarki społecznej w Unii Europejskiej, sektora składającego się z około 2,8 miliona organizacji, fundacji lub stowarzyszeń, które generują od 6% do 8% PKB UE i zapewniają ponad 13 milionów miejsc pracy w gospodarce, czyli 6,3% siły roboczej.
28. Z zadowoleniem odnotowują przyjęcie przez Radę Unii Europejskiej w dniu 9 października 2023 r. pierwszego zalecenia w dziedzinie ekonomii społecznej, mającego na celu promowanie

---

² Węgierskie Zgromadzenie Narodowe wzywa do poszanowania praw mniejszości narodowych.

- włączenia społecznego i dostępu osób wykonujących tego rodzaju działalność do rynku pracy.
29. Potwierdzają, że wzmocnienie praw socjalnych, zgodnie z ustawodawstwem i praktykami państw członkowskich, jest niezbędnym warunkiem demokracji. Wyrażają też swoje zaangażowanie w zrozumienie polityki środowiskowej jako części polityki sprawiedliwości społecznej.
  30. Uważają, że konieczne jest utrzymanie długoterminowego strategicznego podejścia do bezpieczeństwa energetycznego, w celu stopniowej dekarbonizacji wszystkich sektorów gospodarki, zmniejszenia zależności od krajów trzecich, dywersyfikacji źródeł dostaw oraz promowania odnawialnych i czystych źródeł energii w celu walki ze zmianami klimatu i ochrony środowiska, z uwzględnieniem interesów europejskich obywateli i przedsiębiorców.
  31. Wyrażają swoje zaangażowanie na rzecz sprawiedliwej i zrównoważonej transformacji ekologicznej, którą należy pogodzić ze wspólną polityką rolną zdolną do zapewnienia naszej suwerenności żywnościowej i bezpieczeństwa żywnościowego oraz z silną polityką przemysłową mającą na celu uczynienie z Unii Europejskiej prawdziwie konkurencyjnej potęgi przemysłowej, która musi być powiązana z programami zatrudnienia, przekwalifikowania i reindustrializacji oraz z odbudową obszarów zdegradowanych. Uważają, że Unia Europejska musi powiązać swoje bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój gospodarczy z zachowaniem różnorodności biologicznej oraz zachowaniem i ochroną obszarów naturalnych oraz rekultywacją obszarów lądowych i morskich, przejmując wiodącą rolę w osiągnięciu prawnie wiążących międzynarodowych ram dotyczących eliminacji zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi zgodnie ze strategią Unii Europejskiej w zakresie tworzyw sztucznych.

III. Współpraca parlamentarna i rozwój demokracji: IPEX (wymiana informacji UE) i rola parlamentów w demokracji

Przewodniczący

32. Oświadczają, że Parlamenti są jednym z podstawowych instytucjonalnych filarów demokracji przedstawicielskiej i rządów prawa. Są one sercem demokracji i muszą być zaangażowane w procesy decyzyjne, a także kontrolować i rozliczać rządy. Parlamenti odzwierciedlają i gwarantują pluralizm polityczny, na którym opiera się poparcie społeczne i demokratyczna legitymacja instytucji państwowych.
33. Wyrażają swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia parlamentów jako kluczowego aspektu międzynarodowej strategii rozwoju demokracji, która przyczynia się do zwiększenia stabilności politycznej, bezpieczeństwa i zdolności obronnych, rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia obywateli.
34. Uważają, że konieczne jest zwiększenie zdolności parlamentów do sprostania szeregowi globalnych i strategicznych wyzwań oraz skupienie się na uczestnictwie kobiet i młodych ludzi.
35. Przyjmują do wiadomości konkluzje konferencji Kobiet Przewodniczących Parlamentów, który odbył się 21 kwietnia 2024 r. w Palmie, przed EUSC, i w związku z tym uważają za konieczne promowanie na wszystkich szczeblach zdecydowanego zaangażowania i trwałej polityki na

rzecz eliminacji przemocy wobec kobiet. Zwalczanie wszelkich aktów przemocy ze względu na bycie kobietą musi być priorytetem, zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i państw członkowskich.

36. Przyjmują do wiadomości „Wspólną deklarację na rzecz parlamentów bardziej uwzględniających aspekt płci”, inicjatywę przewodniczącej belgijskiej Izby Reprezentantów i zobowiązują się³ do dalszego wspierania tej inicjatywy we wszystkich parlamentach narodowych i w Parlamencie Europejskim w celu zwiększenia liczby parlamentów uwzględniających aspekt płci.
37. Uznają, że włączenie kobiet na rynek pracy spowodowało jedną z najgłębszych zmian w ciągu ostatniego stulecia, a fakt ten wymaga nowego sposobu współpracy między kobietami i mężczyznami, umożliwiającego zrównoważony podział obowiązków w sferze zawodowej i prywatnej, a także zmniejszenie różnic w wynagrodzeniach. Uważają, że konieczne jest promowanie równych szans zawodowych dla kobiet i mężczyzn.
38. Zobowiązują się do dalszej pracy na rzecz wspierania Europejskiej Agendy Kultury z 2018 r., pamiętając, że ochrona kultury i zrozumienie jej znaczenia dla budowania egalitarnych społeczeństw oznacza ochronę demokracji, podstawowych praw i wolności oraz państwa opiekuńczego.
39. Przyznają, że położenie kresu ubóstwu jest największym globalnym wyzwaniem, przed którym stoi dziś nasz świat. Wzywają też do większej promocji edukacji, kultury i nauki jako głównych narzędzi walki z nierównościami społecznymi i ryzykiem ubóstwa.
40. Uznają za konieczne obronę pluralizmu kulturowego i językowego Unii Europejskiej, rozumianego jako jedno z naszych głównych wspólnych dziedzictw, a także, zgodnie z zasadami i przepisami określonymi w konstytucjach każdego państwa członkowskiego, promowanie języków mniejszościowych i zachęcanie do ich używania we wszystkich dziedzinach życia, w tym w sferze parlamentarnej.
41. Zauważają, że parlamenty Unii Europejskiej i wiele innych są coraz bardziej zaangażowane w dyplomację parlamentarną i zapewnianie wsparcia technicznego w celu wzmocnienia parlamentów na całym świecie, uznając, że wzajemne wsparcie jest najskuteczniejszym sposobem dzielenia się zdobytymi doświadczeniami i przekazywania wiedzy rozwijającym się parlamentom, co z kolei skutkuje silniejszą demokracją na całym świecie.
42. Z zadowoleniem przyjmują konkluzje IPEX przyjęte na posiedzeniu Sekretarzy Generalnych Parlamentów Unii Europejskiej, które odbyło się w Madrycie w dniu 29 stycznia 2024 r. Dziękują czeskiemu parlamentowi za pracę wykonaną w ostatnim roku jego prezydencji w Radzie IPEX oraz za organizację dorocznego spotkania korespondentów IPEX w 2023 r. Zapraszają kraje, którym przyznano status kandydata do UE, do przyłączenia się do sieci IPEX, oczekując przyszłej konstruktywnej współpracy. Zwracają się również do hiszpańskiej prezydencji Rady IPEX o aktywną pracę nad wdrożeniem i rozwojem Odnawialnego programu pracy IPEX na lata 2024-2026.

---

³ Węgierskie Zgromadzenie Narodowe, zgodnie z drugim akapitem preambuły Konkluzji Prezydencji, nie jest w stanie podjąć takiego zobowiązania.

43. Dziękują Senatowi Belgii za gotowość do formalnego zatrudnienia specjalisty IPEX ds. informacji, Parlamentowi Europejskiemu za zapewnienie zasobów finansowych i ludzkich na rozwój i funkcjonowanie strony internetowej oraz Parlamentowi Włoch za ofertę zorganizowania kolejnej konferencji użytkowników IPEX w 2024 r.
44. Z zadowoleniem przyjmują wysiłki przewodniczących uczestniczących w szczycie w León z okazji Międzynarodowego Dnia Parlamentaryzmu 30 czerwca 2023 r., którzy ostrzegli o potrzebie przypomnienia początków parlamentaryzmu, aby zrozumieć głęboką zmianę społeczną, jaką przyniósł on w organizacji średniowiecznych społeczeństw, zrozumieć jego znaczenie dla późniejszego rozwoju konstytucyjnego wszystkich współczesnych demokracji i mieć świadomość, dlaczego demokracja jest najlepszym ze wszystkich możliwych systemów organizacji, w przeciwieństwie do łatwych recept autorytaryzmu.
45. Przyjmują do wiadomości inicjatywę mającą na celu opracowanie wspólnej „Karty ws. roli parlamentów w funkcjonującej demokracji liberalnej”, określającej podstawowe zasady i kluczowe elementy nowoczesnego parlamentaryzmu nieodłącznie związane z demokracją liberalną, z należytym uwzględnieniem konkluzji Konferencji Przewodniczących Parlamentów UE, która odbyła się w Pradze w dniach 24-25 kwietnia 2023 r., oraz deklaracji z León w sprawie parlamentaryzmu przyjętej na szczycie w León z okazji Międzynarodowego Dnia Parlamentaryzmu w dniach 30 czerwca – 1 lipca 2023 r.
46. Przyjmują do wiadomości projekt „Karty ws. roli parlamentów w funkcjonującej demokracji liberalnej” przygotowany przez pierwszego wiceprzewodniczącego Parlamentu Europejskiego Othmara Karasa i zobowiązują się do dalszego wspierania nowoczesnego parlamentaryzmu, w tym poprzez prowadzenie debat we wszystkich parlamentach narodowych i w Parlamencie Europejskim na temat wzmocnienia parlamentaryzmu w demokracji europejskiej, dla których podstawą mogłaby być proponowana karta; rozważania te najlepiej byłoby przeprowadzić przed końcem 2024 r., aby wspólnie poczynić postępy i zastanowić się nad dalszymi sposobami wzmocnienia nowoczesnego parlamentaryzmu w funkcjonującej demokracji w celu poinformowania o wynikach następnej Konferencji Przewodniczących Parlamentów UE, która odbędzie się w 2025 r.

Palma, 23 kwietnia 2024 r.